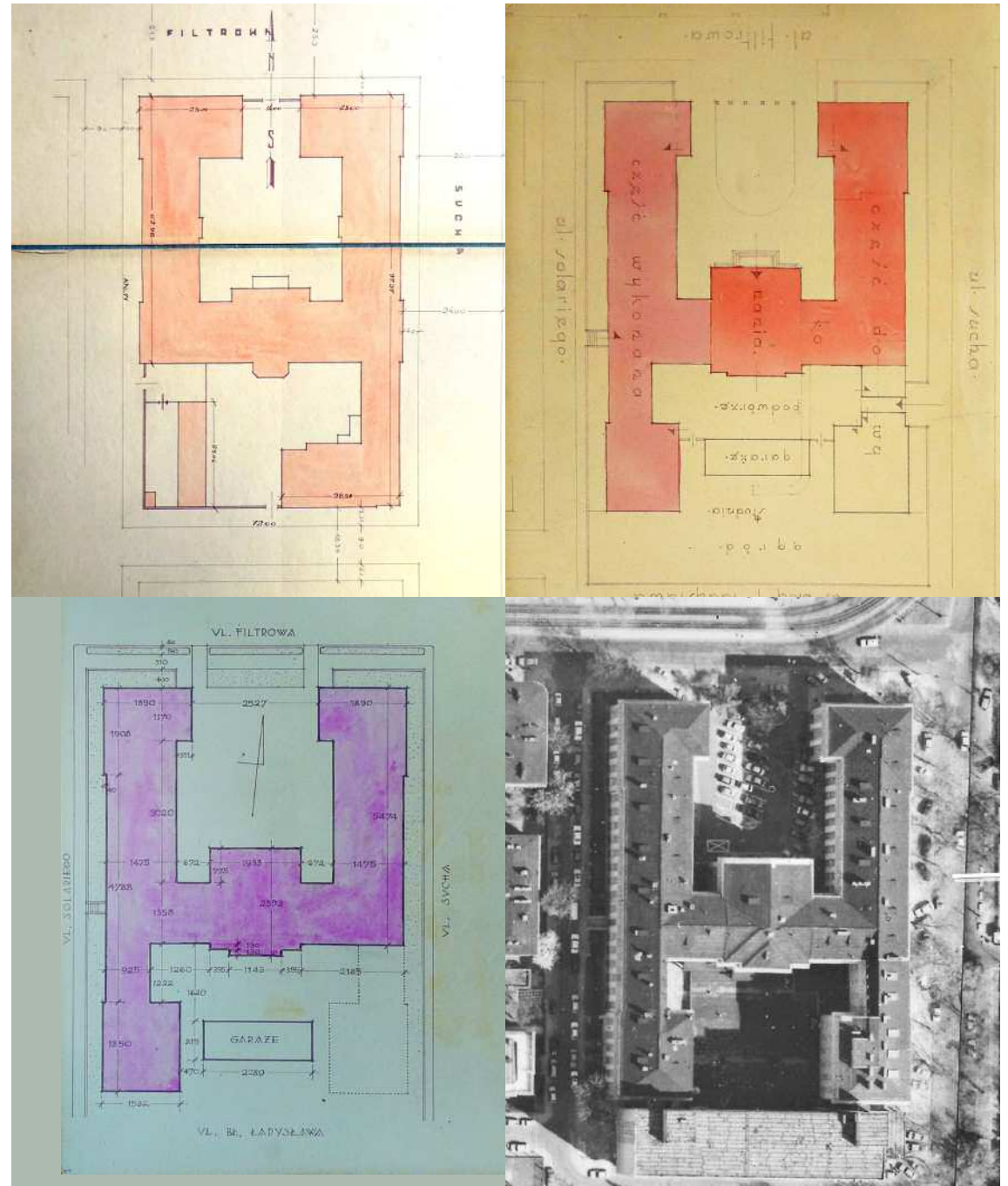

ul. Filtrowa 57

Najwyższa Izba Kontroli
(d. Urząd Wojewódzki Warszawski)

Historia budynku – 1933-1949

1933-1939

Na terenie ograniczonym ul. Filtrową, Suchą (ob. L. Krzywickiego), błóg. Ładysława oraz Solariego, powstać miał duży obiekt biurowy, na planie niepełnej litery „H”, przeznaczony dla Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego (ul. Filtrowa 57, na planie z 1936 roku brak nr hipotecznego dla tej działki). Budynek wznoszony był w miarę możliwości finansowych administracji rządowej – z zachowanych dokumentów można wnioskować, że następowało to etapami:

Etap I

Najnowsze badania i analizy wskazują na to, że skrzydło od strony ul. Solariego zostało wzniesione w latach **1933-1934**, według zmodyfikowanego (o czy mowa poniżej) projektu **inż. arch. Karola Iwanickiego**, Kierownika Biura Architektoniczno-Konstrukcyjnego przy Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych Województwa Warszawskiego.

Etap II

Główna część korpusu centralnego oraz północna część późniejszego skrzydła od strony ul. Suchoj powstały w latach **1937-1939**, a autorami dokumentacji byli pracownicy Oddziału (Wydziału) Budowlanego Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego: **arch. Piotr Pallado** oraz **inż. (...)** – nie udało się dotychczas rozszyfrować jego imienia i nazwiska.

Nie wiemy, dlaczego projekt Karola Iwanickiego nie został zrealizowany w całości i z jakiego powodu opracowanie dokumentacji dla etapu II zlecono Piotrowi Pallado.

Do września 1939 roku oddano do użytku zapewne tylko część budynku, jednak wydaje się, że był już gotowy w stanie surowym – wskazują na to dwie ilustracje obok (ul. Solariego 10).
Archiwum Państwowe w Warszawie, Referat Gabarytów

Po zajęciu Warszawy przez Niemców, budowa biurowca została prawdopodobnie zakończona w całości – w czasie wojny był siedzibą Gubernatora Dystryktu Warszawskiego.

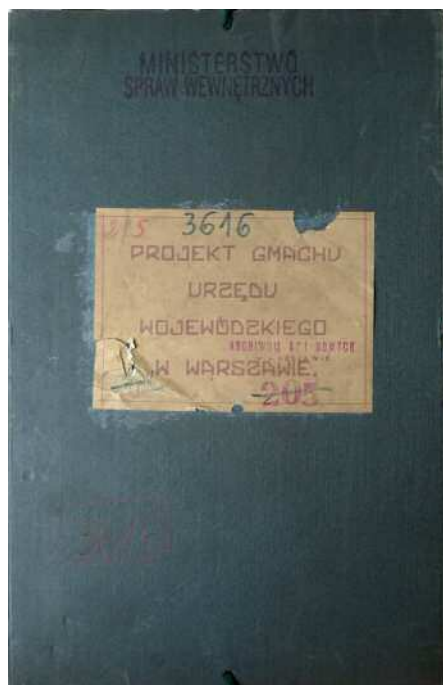

Warszawa, Solariego 10
Zarząd Miejski, Wydział Planowania
Miasta. 11-11-1939
Sekcja Planowania, Referat Gabarytów.

Warszawa, Solariego 10
Zarząd Miejski, Wydział Planowania
Miasta. 11-11-1939
Sekcja Planowania, Referat Gabarytów.

Etap I – 1933-1934 – skrzydło zachodnie

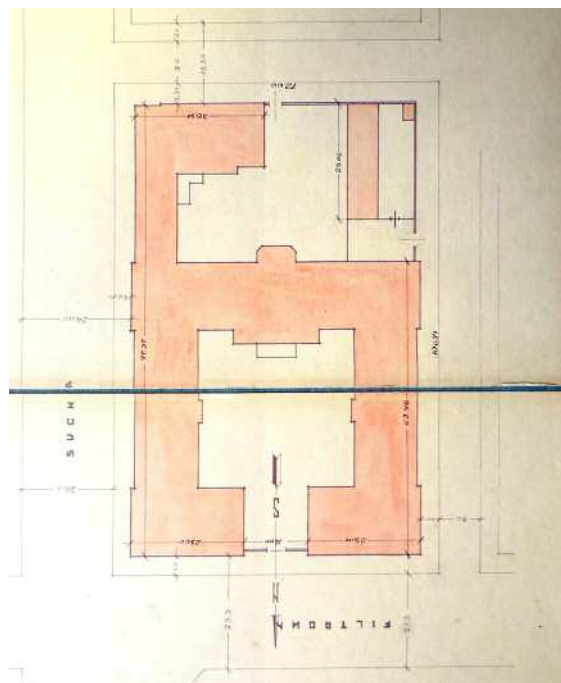
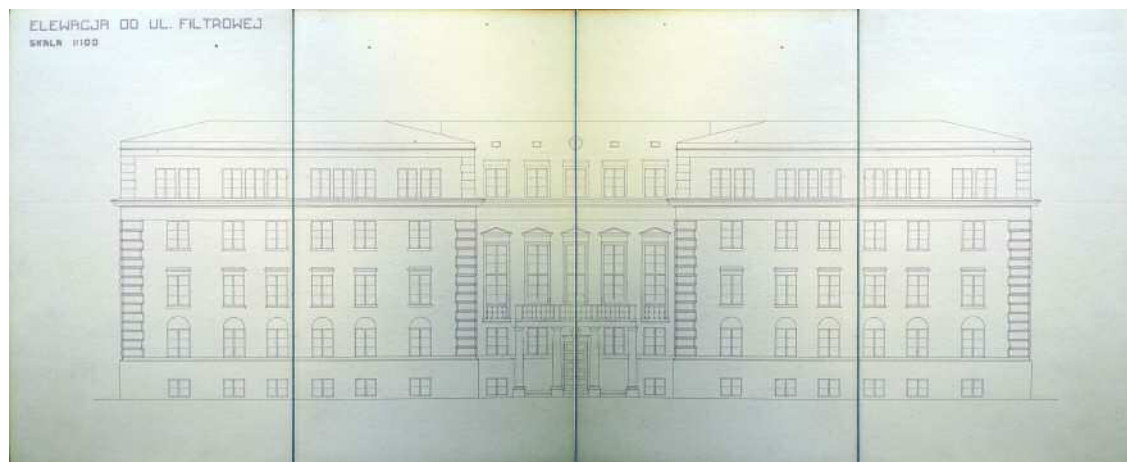

Archiwum Akt Nowych, sygn. 2/9/0, 5.5, I 3616/3618, 3617

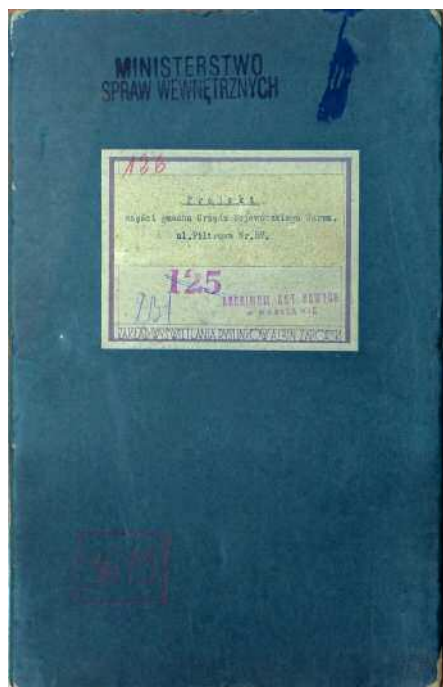
W dokumentacji brak daty – przypuszczalnie rysunki powstały około 1933 roku. Ich autorem był inż. Karol Iwanicki.

Pierwotny plan przewidywał budowę skrzydła wschodniego na całej długości i wejście na dziedziniec wewnętrzny o szerokości 14 metrów – w czasie trwania inwestycji wprowadzono daleko idące zmiany.

Jako pierwsze powstało skrzydło zachodnie, ze znacznie węższą częścią od strony ul. Filtrowej – dzięki temu szerokość prześwitu miała zwiększyć się niemal dwukrotnie, aż do 26 metrów. W centralnej części korpusu zmieniony został profil dachu, a elewacja wzbogacona została o kolumnadę niosącą tympanon.

Etap II – 1937-1939 – korpus główny, skrzydło wschodnie

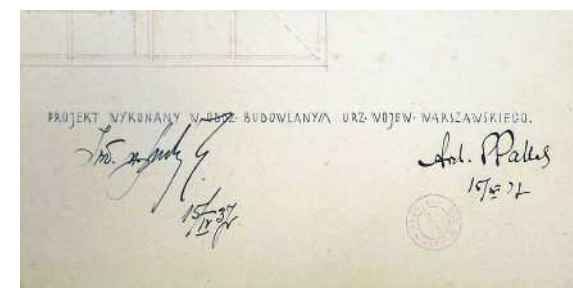
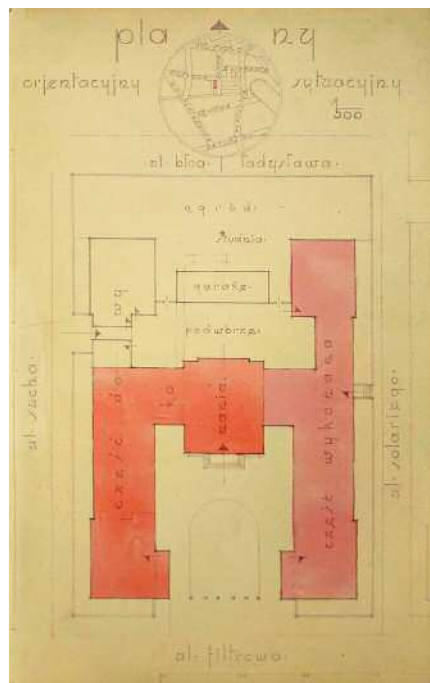
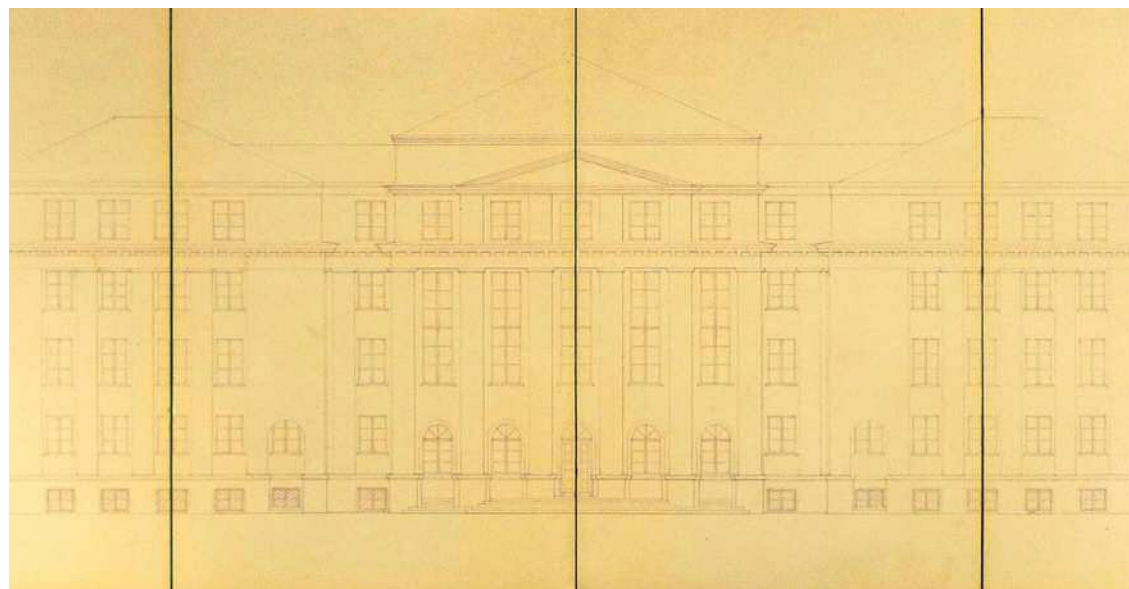

Archiwum Akt Nowych, sygn. 2/9/0, 5.5, I 3615

Podpisy autorów projektu – **arch. Piotr Pallado** oraz **inż. (...)** – nie udało się dotychczas rozszyfrować jego imienia i nazwiska – wraz z datą, 15 kwietnia 1937 roku, znajdują się na III okładce poszytu dokumentacji.

Na planie sytuacyjnym zaznaczono <część wykonaną>, według zmodyfikowanego projektu Karola Iwanickiego oraz zakres prac II etapu inwestycji.

Porównanie rysunków elewacji frontowej etapu I i II wyraźnie wskazuje kierunek zmian estetycznych – ich wprowadzenie miało na celu nadanie budynkowi zdecydowanie bardziej monumentalnego charakteru.

etap III – 1945-1949 – odbudowa

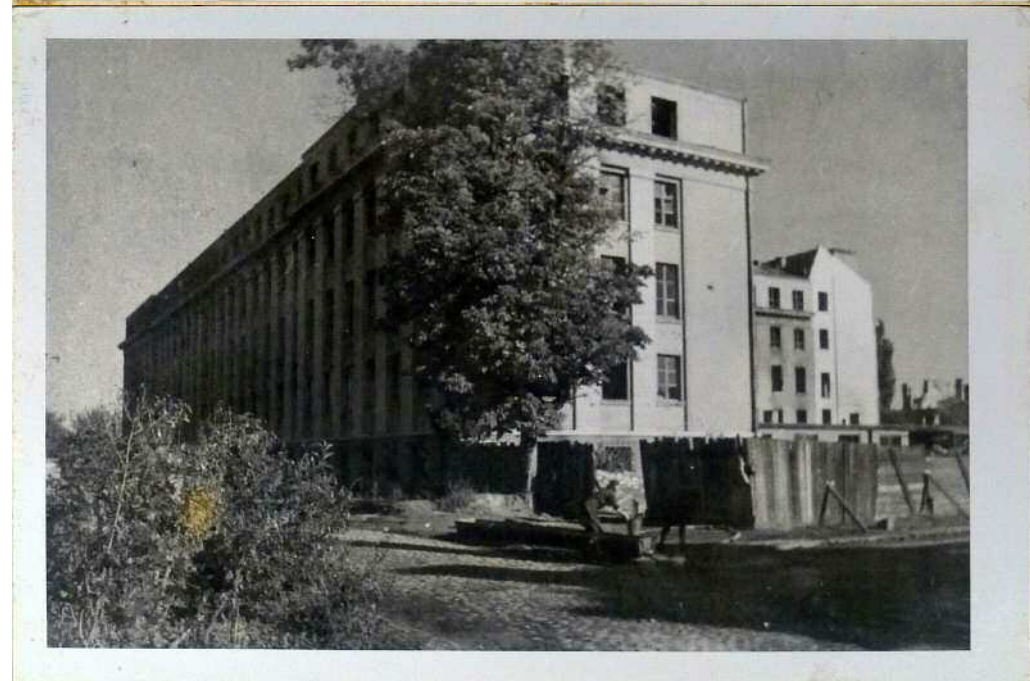

Zdjęcie lotnicze z 1945 roku wskazuje na to, że w czasie Powstania Warszawskiego konstrukcja budynku nie uległa zniszczeniu (poza dachem od strony ulicy Solariego) – był zapewne wypalony oraz całkowicie pozbawiony instalacji i wyposażenia. (um.warszawa.pl/mapa)

Decyzję o odbudowie podjęto, jak się wydaje, bardzo szybko (nie wiemy dokładnie, kiedy to nastąpiło i jaki urząd lub przedsiębiorstwo jako pierwszy zasiedlił odbudowany biurowiec).

Na ilustracjach obok:

- widok tylnej części korpusu centralnego, od strony ul. bł. Ładysława z Gielniowa,
 - widok skrzydła zachodniego wzdłuż ul. Solariego.
- Archiwum Akt Nowych, sygn. 2/314/0, 802

etap III – 1945-1949 – odbudowa

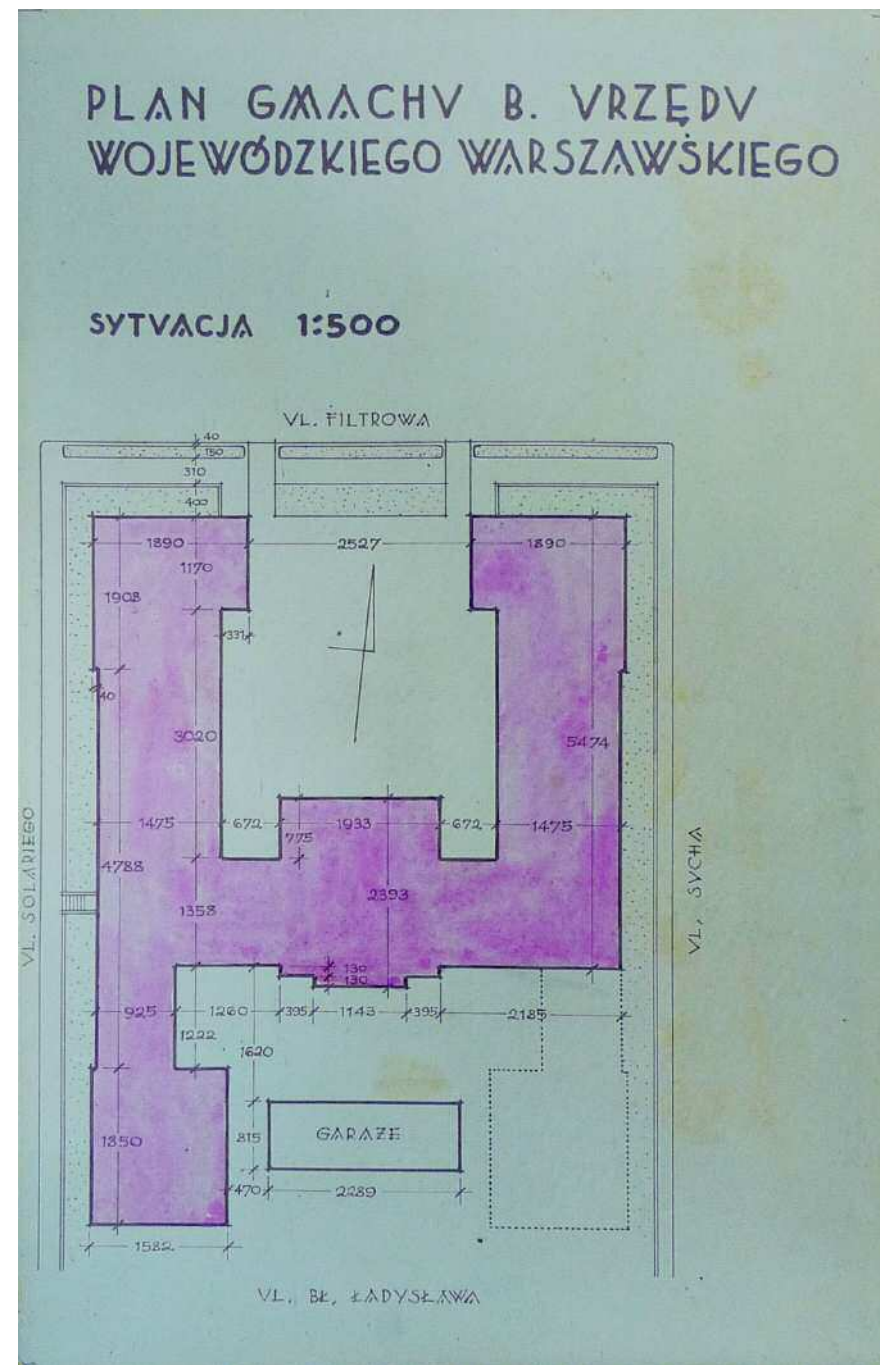

Archiwum Akt Nowych, sygn. 2/314/0, 802

Ministerstwo Odbudowy istniało od 24 maja 1945 roku do 27 kwietnia 1949 roku – stąd datowanie materiałów archiwalnych.

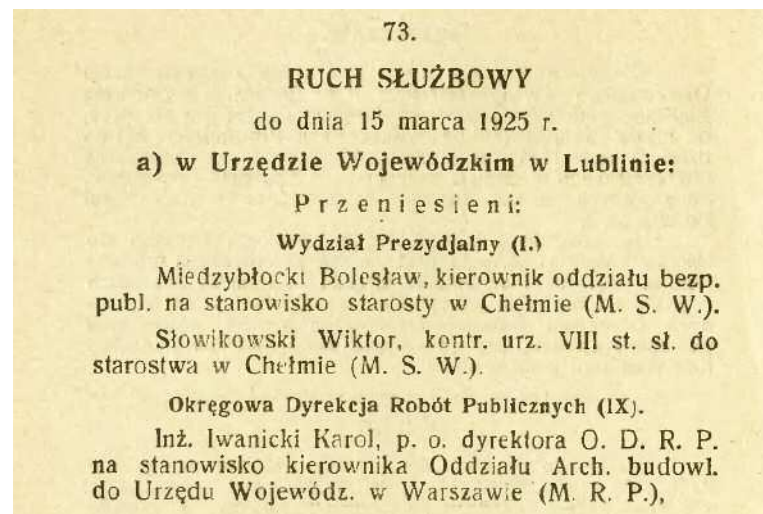
W poszycie brak opisów, podpisów i dat – nie wiemy zatem, kiedy dokładnie powstał projekt, kiedy wykonano zdjęcia oraz kto był autorem dokumentacji.

Rozbudowa przeprowadzona po roku 1949, nadająca budynkowi kształt pełnej litery <H>, wymaga przeprowadzenia dalszych poszukiwań i badań.

inż. arch. Karol Iwanicki – projektant I etapu

Życiorys inżyniera-architekta zamieszczony w Albumie Inżynierów i Techników w Polsce, tom I, część III, wydanym nakładem Towarzystwa Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Lwowskiej, Lwów 1932

Powyżej wzmianka z Dziennika Urzędowego Województwa Lubelskiego – Karol Iwanicki przeszedł do pracy w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie.

Iwanicki Karol, ur. 6 IX 1870, Tahańca k. Kaniowa, zm. 1940, architekt; przedstawiciel historyzmu, często klasycyzujący; 1894 ukończył Politechnikę Lwowską; 1895–1919 prowadził intensywną działalność na terenie Kijowa i okolic, także na Kresach, 1919–25 działał w Lublinie, od 1925 – w Warszawie; gł. prace: w Kijowie m.in. Bank Państwa (1899–1903, z A. Kobelewem), szpital im. Syroczyńskich, dom Kruszewskiego; Bank Państwa w Równem, Korpus Kadetów w Sumach; kilkanaście pałaców i dworów, m.in. w Chodorkowie oraz Machnówce k. Berdyczowa, w Jówkach i Dołhowcach na Podolu, w Uszomierzu i Iskorości na Wołyniu; także liczne kościoły. (*Encyklopedia PWN*)

arch. Piotr Pallado – projektant II etapu

Absolwent Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej
– dyplom uzyskał w roku 1933.

Urodził się prawdopodobnie w Poniewieżu na Litwie, około 1890 roku (istnieje świadectwo wystawione przez szkołę realną w Poniewieżu na nazwisko Piotr Pallado, dla ucznia klasy przygotowawczej od 1897 roku).

Pracował w administracji państwowej – zajmował się także projektowaniem architektonicznym.

Udokumentowane dokonania zawodowe arch. Piotra Pallado:

- Warszawa, MRP, informacja o awansie (1928)
- Rypin, budowa dzwonnicy (1925)
- Ciechocinek, pomnik Romualda Traugutta (1929)
- Warszawa, gmach Urzędu Wojewódzkiego (1937)
- Skierniewice, Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Bolesława Prusa – delegat wojewody (1938)
- Projekt zabudowań gospodarczych na terenie fermy Służew pod Warszawą dla potrzeb Państwowego Zakładu Higieny

Zmarł przypuszczalnie na Śląsku w latach 50-tych, lub 60-tych XX wieku (brak dokładnych informacji).

Jego synem był Jan Pallado (1953-2016), architekt i urbanista, wykładowca i profesor nadzwyczajny Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

B. Minister Robót Publicznych mianował Lewickiego Anatola urz. VI st. sł. Radcą Budownictwa i urz. VII st. sł. Piotra Pallado Radcą Budownictwa w VI st. sł.

Konserwacja zabytków.

Dzięki zabiegom prezesa Dozoru Kościelnego przybyli do Rypina w dniu 23 kwietnia r. b. konserwator nad zabytkami starożytności p. Rokowski i architekt p. P. Pallado z Warszawy.

P. P. Pallado wykonał kilkanaście projektów na budowę nowej dzwonnicy i bramy wejściowej od alicy Kościelnej. Na odbytej konferencji z Dozorem kościelnym, oraz architektem powiatowym p. Moszyńskim, przyjęto dwa projekty zaakceptowane przez p. konserwatora Rokowskiego. P. P. Pallado przyrzekł niezwłocznie przy-

stąpić do szczegółowego opracowania planów i jest nadzieja, że w końcu m. czerwca lub w pierwszej połowie lipca r. b. roboty powyższe będą rozpoczęte. Ponadto projektowane jest wewnątrz odnowienie kościoła oraz inne przeróbki, które mają przywrócić pierwotny wygląd kościelowi Św. Trójcy w Rypinie, lecz roboty te będą rozłożone na lat kilka, ażeby zbytnio nie obciążać parafjan.

P. konserwator Rokowski między sprzętami kościelnymi zauważył kapę z XVIII wieku z dobrze zachowanym pasem słukim, oraz inne tkaniny tegoż wieku, które to rzeczy mają być przesłane do muzeum

CIECHOCINEK. Pomnik Romualda Traugutta. W dniu 18 bm. odbędzie się tu uroczyste odsłonięcie pomnika ku czci ostatniego dyktatora powstania z r. 1863/64, w obecności przedstawicieli władz cywilnych, wojskowych, prasy, gości kąpielowych oraz miejscowej ludności. Obecna będzie również córka Traugutta, pani A. Juszkiewiczowa, bawiąca w zdrojowisku. Wykuty z kilkunastu złomów różowego granitu, ofiarowanych przez prezydenta m. stoł. Warszawy inż. Słomińskiego, mierzący przeszło 6 metrów wysokości i całkowicie już zmontowany pomnik robi wrażenie imponujące. Projektował go inż. arch. p. Pallado, z wyjątkiem orła, zrywającego się do lotu, usadowionego na górnej powierzchni głównego bloku, który to orzeł jest dziełem art. rzeźbiarza F. Gieccwicza. Umieszczony w najbardziej reprezentacyjnym miejscu zdrojowiska, na pięknym skwerze przy ulicy Słoińskiej, pomnik będzie podniosłym wyrazem czci i hołdu wolnych synów Polski dla wielkiego ducha Traugutta oraz wysoce artystyczną ozdobą zdrojowiska. W wigilję odsłonięcia odbędzie się w Ciechocinku na cześć ostatniego dyktatora powstania styczniowego uroczysta akademja z udziałem znakomitego historyka, prof. Wacława Tokarza z Warszawy.

Dopiero w roku 1936 zawiązał się Komitet Społeczny, na czele którego stanął długoletni prezes K. O. R. sędzia Wł. Moczulski. Komitet, w skład którego wchodził oprócz wyżej wymienionego, dyr. Kaczyński, burmistrz miasta Fr. Filipiński, ks. mjr. Kamiński, kpt. Frankowski, kpt. Grzywa, rozpoczął energiczne starania o fundusze na budowę gmachu licealnego i doprowadził budowlę do parteru. W listopadzie tegoż roku Komitet, ze względów formalnych, rozwiązał się, ustępując miejsce Komitetowi Budowy, zatwierdzonemu przez M. W. R. i O. P., którego skład osobowy był nieco inny, a mianowicie dyr. Kaczyński jako przewodniczący, starosta Farenholc, sędzia Moczulski, burmistrz Filipiński, ks. mjr. Kamiński, mecenas Pieńczykowski i delegat województwa inż. P. Pallado, jako członkowie.